

Päätösten vaikutusten ennakoarviointi – Etelä-Sipoon ruotsinkielisen esiopetuksen järjestäminen

1. Päätösvaihtoehdot

Vaihtoehto	Kuvaus
VE 1 Esiopetusta järjestetään vain Söderkulla förskolassa	Koko ruotsinkielisen ikäluokan esiopetus järjestetään Söderkulla skolan yhteydessä kahdessa ryhmässä. Ryhmäkoko noin 15–18 lasta. Kyseessä on jo olemassa oleva varhaiskasvatuksen esiopetusyksikkö, jossa on vakiintuneet toimintatavat ja pätevä henkilöstö. Esiopetus järjestetään Miilin tiloissa, kunnes Söderkulla skolan uusi koulurakennus valmistuu arviolta 2028.
VE 2 Esiopetusta järjestetään Söderkulla förskolan lisäksi joko Gumbostrands skolassa tai Salpar skolassa oppilaaksiottoalueiden mukaisesti	Esiopetustoiminta voidaan käynnistää Gumbostrandissa tai Salparissa, jos oppilasmäärä on riittävä (väh. 7 lasta). Gumbostrandissa esiopetus voidaan järjestää Gumbontalon tiloissa. Salparissa esiopetus voidaan järjestää Salpar skolan tiloissa. Esiopetuksen järjestäminen kahdessa kyläkoulussa ei ole taloudellisesti, toiminnallisesti ja pedagogisesti tarkoituksenmukaista. Boxby skolan yhteyteen esiopetusta ei ehdoteta, koska kunnalla ei ole osoittaa sille sopivaa tilaa.

2. Päätösvaihtoehtojen vertailu ja vaikutusten ennakoarviointi

Vaikutuskohde	VE 1 Esiopetusta järjestetään vain Söderkulla förskolassa	VE 2 Esiopetusta järjestetään lisäksi joko Gumbostrands skolan tai Salpar skolan yhteydessä
1. Lapsen ja nuoret ryhminä ja yksilöinä		
<p>Vaikuttaako ehdotus erityisesti johonkin tiettyyn ryhmään lapsia tai nuoria? (ikä, sukupuoli, perheen sosioekonominen asema, kieli, vakaumus, asuinpaikka, perhemuoto, etninen tausta ja mahdolliset erityistarpeet)</p>	<p>Ehdotus vaikuttaa kaikkiin Etelä-Sipoon ruotsinkielisiin esioppilaisiin.</p> <p>Muutos vaikuttaa erityisesti kyläkoulujen oppilaaksiottoalueella asuviin ruotsinkielisiin lapsiin ja perheisiin.</p> <p>Esiopetuksen poistuminen kyläkouluilta vaikuttaa ruotsinkieliseen koulu- ja kyläyhteisöön.</p>	<p>Ehdotus vaikuttaa erityisesti Gumstrands skolan tai Salpar skolan oppilaaksiottoalueella asuviin ruotsinkielisiin esioppilaisiin.</p> <p>Ensisijaisesti osoitetun esiopetuspaikan sijaan huoltajat voivat valita lapsensa esiopetuspaikaksi myös toissijaisen esiopetuspaikan, mutta se ei takaa lapselle koulupaikkaa kyseisestä koulusta.</p> <p>Gumbon tai Salparin alueelle on siis mahdollista hakeutua esiopetukseen myös muilta alueilta.</p>
<p>Onko vaihtoehdolla vaikutuksia lasten tai nuorten yksilölliseen kasvuun ja kehitykseen? (erityistarpeiden huomioiminen, kaikkien lasten arjessa saamaa yleinen tuki, lasten kohtaaminen ja kuuleminen, asiakassuhteiden jatkuvuus)</p>	<p style="text-align: center;">+ / -</p> <p>Lapselle mahdollistuvat monipuolisemmat sosiaaliset suhteet. Esiopetusyksikössä on olemassa olevat yleisen pedagogisen tuen rakenteet ja varhaiskasvatuksen erityisopettajan tuki.</p> <p>Lapsen yhtenäinen koulupolku ei mahdollistu kaikille. Lapset tulevat ensin</p>	<p style="text-align: center;">+ / -</p> <p>Lapsen yhtenäinen koulupolku mahdollistuu niiden oppilaiden osalta, jotka jatkavat esiopetuksesta oman oppilaaksiottoalueen mukaiseen kouluun.</p> <p>Jos lapselle on haettu toissijaista esiopetuspaikkaa</p>

	<p>eri päiväkodeista uuteen esiopetusryhmään Söderkulla förskolaan, josta siirtyvät eri kouluihin.</p> <p>Koulupolkujen yhtenäisyyttä voitaisiin tukea järjestämällä esi- ja alkuopetuksen yhteistyötä myös kyläkoulujen kanssa.</p> <p>Suuremmassa ryhmässä täytyy kiinnittää erityistä huomiota jokaisen lapsen kohtaamiseen ja osallisuuteen.</p>	<p>kyläkoulusta, koulupolku voi johtaa toiseen kouluun.</p> <p>Pieni ryhmäkoko ja rauhallinen ympäristö toimivat tukevat lapsen toimintaa ja keskittymistä erityisesti huoltajien näkökulmasta.</p> <p>Haasteena lapsen tuen toteutumiselle uuden ryhmän henkilöstön rekrytoinnin onnistuminen. Pieni esiopetusyksikkö on haavoittuvainen henkilöstön suhteen, mikä voi vaarantaa lapsen riittävän pedagogisen tuen.</p>
2. Toimintaympäristö		
<p>Onko ehdotuksella vaikutuksia lasten ja nuorten asumiseen tai toimintaympäristöön? (palvelutarjonta, turvallisuus, mahdollisuus vapaaseen oleskeluun, leikkeihin, harrastamiseen)</p>	<p></p> <p>Esiopetuksen keskittyminen Söderkullan taajamaan voi vähentää hiukan muilla alueilla asumisen houkuttelevuutta.</p> <p>Söderkullassa esiopetuksen ryhmillä on mahdollisuus hyödyntää laajemmin alueen liikunta- ja kulttuuri-palveluita osana esiopetuspäivää.</p> <p>Ympäristö mahdollistaa monipuolisen toiminnan.</p> <p>Söderkullan taajaman ympäristö tulee tutuksi lapselle.</p> <p>Esiopetuksessa on monipuoliset ja uudet toimintavälineet, mitä</p>	<p></p> <p>Esiopetuksen järjestäminen kyläkoulun alueella voi lisätä hiukan alueella asumisen houkuttelevuutta.</p> <p>Esiopetuksen järjestäminen ei vaikuta alueen muihin varhaiskasvatuspalveluihin. Kunnalliset päiväkodit sijaitsevat Söderkullan alueella tai Västerskogissa.</p> <p>Varhaiskasvatuksen järjestämä esiopetus ei ole suoraan yhteydessä koulutuksen toimialan opetuksen järjestämiseen kyläkouluissa.</p> <p>Esi- ja alkuopetuksen yhteistyö kyläkoulun kanssa mahdollistuu helpommin, ja</p>

	lapset pitävät erityisen tärkeänä.	koulun lähiympäristö tulee tutuksi lapselle. Huoltajat korostavat luonnonläheisen ja turvallisen lähiympäristön merkitystä lapsille.
Onko ehdotuksella vaikutuksia lasten ja nuorten mahdollisuuksiin liikkua paikasta toiseen? (turvallinen liikkuminen, itsenäinen liikkuminen ikätason mukaisesti, liikkumisen sujavuus, kevyen liikenteen väylien kattavuus)	 <p>Lasten liikkuminen esiopetukseen Söderkulla skolaan edellyttää kauempana asuvilta perheiltä pääsääntöisesti oman auton käyttöä.</p> <p>Söderkulla skolan ympäristössä kevyen liikenteen väylät mahdollistavat lasten turvallista liikkumista.</p> <p>Autoliikenne Miilin ympäristössä on runsasta ja lisäksi liikennejärjestelyjä haastavat läheiset rakennustyömaat.</p> <p>Lapset liikkuvat vain harvoin esiopetukseen itsenäisesti. Itsenäinen liikkuminen on mahdollista, jos lapsi osallistuu pelkästään 4 h kestävään esiopetukseen.</p>	 <p>Koulua lähellä asuvilla lapsilla on parempi mahdollisuus liikkua esiopetukseen kävellen tai pyöräillen vanhemman kanssa.</p> <p>Koska oppilaaksiottoalueet koulujen ympärillä ovat laajoja, osa perheistä tuo ja hakee lapsen autolla esiopetukseen joka tapauksessa.</p> <p>Kyläkoulujen ympäristössä on määrällisesti vähemmän liikennettä, mikä lisää turvallisuutta.</p>
3. Ihmissuhteet		
Onko vaihtoehdolla vaikutuksia lasten ja nuorten ihmissuhteisiin? (ihmissuhteiden jatkuvuus, aikuisten tuki ja yhdessäolon mahdollistaminen,	 <p>Lapset voivat muodostaa monipuolisesti ystävyyssuhteita ja harjoitella vertaisryhmässä</p>	 <p>Kyläkoulun yhteydessä järjestettävässä esiopetuksessa odotettu ryhmäkoko on 7–10 lasta.</p>

<p>mahdollisuus viettää aikaa ystävien kanssa)</p>	<p>toimimista. Esiopetuksen ryhmäkoko jää kuitenkin maltillisen kokoiseksi.</p> <p>Ryhmäytyminen tapahtuu esiopetusvuoden alussa ja tilanne on kaikille esiopetukseen tuleville yhtä uusi. Lapsille muodostuu useampia ystävyysuhteita.</p> <p>Lasten oma toive on, että eskarissa olisi paljon lapsia.</p> <p>Ystävyysuhteiden jatkuvuutta voidaan tukea lasten ryhmäsijoituksilla, esimerkiksi sijoittamalla samasta päiväkodista tulevia tai samaan kouluun siirtyviä lapsia samaan esiopetusryhmään.</p> <p>Osa ystävyysuhteista voi olla vaarassa katketa, kun lapset siirtyvät eri kouluihin. Tätä voidaan vähentää tukemalla perheiden välisiä suhteita esimerkiksi vanhempainilloissa, jotta lapset voivat tavata toisiaan myös vapaa-ajalla.</p> <p>Huoltajien näkökulmasta siirtymistä Söderkulla skolan esiopetukseen vain vuodeksi tulisi välttää.</p>	<p>Pienessä ryhmässä kaikki lapset oppivat tuntemaan toisensa, mutta sosiaalisten taitojen ja ryhmässä toimimisen harjoittelu ei mahdollistu samalla tavoin kuin isommassa vertaisryhmässä. Samanhenkisen ystävän löytäminen voi olla vaikeampaa.</p> <p>Pienessä ryhmässä lasten vertaissuhteiden havainnointi ja tukeminen voi olla aikuiselle helpompaa.</p> <p>Isommassa vertaisryhmässä toimimista voidaan harjoitella lisäämällä esi- ja alkuopetuksen yhteistyötä.</p> <p>Lapset ovat esiopetuksessa valmiiksi ryhmäytyneet, jolloin kouluun siirtyminen voi olla helpompaa.</p>
<p>Toteutuuko osallisuus kaikkien kohdalla? (esteettömyys, mukautukset, vaikuttamismahdollisuudet omiin ja lasten ja nuorten asioihin yleensä)</p>	<p style="text-align: center;">+ / -</p> <p>Vaihtoehto kohtelee tasapuolisesti eri kyläkoulujen oppilaaksiottoalueella asuvia lapsia ja eri kieliryhmiä.</p>	<p style="text-align: center;">+ / -</p> <p>Vaihtoehto mahdollistaa huoltajille enemmän valinnanvaraa lapsensa esiopetuspaikan suhteen.</p>

	<p>Opetustilat ovat esteettömät.</p> <p>Ratkaisu ei ota huomioon kuntalaisten mielipiteitä kyläkoulujen tärkeydestä.</p>	<p>Kyläkoulun yhteydessä järjestettävän esiopetukseen voi hakeutua myös muilta kuin ko. oppilaaksiottoalueilta.</p> <p>Gumbontalossa ja Salpar skolassa opetustilat eivät ole esteettömät.</p>
4. Hyvinvointi ja turvallisuus		
<p>Onko vaihtoehdolla vaikutuksia lasten ja nuorten terveyteen? (mahdollisuus liikkumiseen ja ravitsevaan ruokaan, tilojen terveellisyys, ilmanpuhtaus, perheen saama terveysseuranta ja sairauenhoidon palvelut sekä tuki ja ohjaus eri elämäntilanteissa)</p>	<p style="text-align: center;">+ / -</p> <p>Söderkulla skolan tilat Miilissä ovat uudet ja monipuolinen liikunta on mahdollista sekä sisätiloissa että ulkona puistoissa ja luonnonympäristöissä.</p> <p>Tiloissa on käytettävissä monipuoliset välineet esiopetukseen.</p> <p>Ryhmien käytössä on kaksi huonetta, yksi suuri aulatila, jota voidaan käyttää myös leikkutilana sekä yksi pienryhmätila. Ei erillistä tilaa lepoahtelulle. Ruokala ja piha voi olla meluisa.</p> <p>Uuteen Söderkulla skolan rakennukseen (2028) on suunniteltu erikseen esiopetukselle soveltuvat omat tilat.</p> <p>Huoltajien näkökulmasta tiloissa on enemmän melua</p>	<p style="text-align: center;">+ / -</p> <p>Gumbontalon tilat eivät ole opetuskäyttöön suunnitellut, mutta niihin on syksyllä 2024 tehty opetuskäytön edellyttämät muutokset. Voi edellyttää vielä wc-tilan remontointia.</p> <p>Salpar skolan koulurakennuksen kunto on määritelty Koulutuksen toimialan koulu-verkkokatsauksessa melko heikoksi. Rakennuksen kuntoluokka on 38 % (rakennuksen teknisen arvon ja jälleenhankinta-arvon suhde). Vaatisi remontointia tulevaisuudessa.</p> <p>Kyläkoulujen luonnonläheinen toimintaympäristö on huoltajille tärkeä ja terveyttä edistävä.</p>

	ja levottomuutta, joka ei ole hyväksi lapsille.	Pieni ryhmäkoko voi vähentää lasten sairastumisia.
<p>Onko vaihtoehdolla vaikutuksia lasten ja nuorten turvallisuuteen tai turvallisuuden tunteeseen? (perheen aikuisten elämäntilanne, turvallisten ja luotettavien aikuisten saatavilla olo, läheisverkostot, luottamus tuen ja avun saamiseen tarvittaessa)</p>	<p>+ / -</p> <p>Esiopetusyksikön pysyvä henkilöstö ja reilu henkilöstömitoitus tukevat turvallisuuden tunnetta. Esiopetusryhmät tekevät yhteistyötä ja läsnä on koko päivän useampi turvallinen aikuinen. Aikuiset eivät joudu työskentelemään yksin, mikä lisää lasten turvallisuuden kokemusta ja aikuisten saatavilla oloa.</p> <p>Isossa koulukeskuksessa toimiminen voi tuntua lapsesta jännittävältä. Pihalla ulkoilee välituntien aikaan paljon lapsia.</p> <p>Huoltajat kokevat Miilin alueen turvattomaksi, meluisaksi ja levottomaksi.</p>	<p>+ / -</p> <p>Esiopetusryhmässä on kaksi pysyvää aikuista. Työvuorot edellyttävät kuitenkin myös henkilöstön yksintyöskentelyä, mikä voi lisätä turvattomuuden tunnetta ryhmässä ja vähentää ainoan aikuisen saatavilla oloa.</p> <p>Ryhmä on haavoittuvampi äkillisten poissaolojen tilanteessa, jolloin sijaiset voivat olla lapsille vieraita. Isommassa yksikössä tuttua henkilöstöä voidaan hyödyntää ryhmien välillä.</p> <p>Kyläkoulussa lasten määrä koulun alueella on pieni ja piha voi tuntua lapsesta turvallisemmalta.</p> <p>Huoltajat kokevat kyläkoulujen alueen turvallisiksi ja kyläyhteisön tuen vahvaksi, kun perheet tuntevat toisensa.</p>
<p>5. Perheet ja perheiden taloudellinen tilanne</p>		
<p>Onko vaihtoehdolla vaikutuksia lasten ja nuorten perheiden aikuisiin? Onko vaihtoehdolla vaikutuksia perheiden taloudelliseen tilanteeseen?</p>	<p>+ / -</p> <p>Esiopetuksen järjestäminen Söderkullassa voi aiheuttaa perheille ylimääräistä autoilua ja vaatia enemmän</p>	<p>+ / -</p> <p>Esiopetuksen järjestäminen kyläkoulun yhteydessä voi vapauttaa vanhempien ajankäyttöä, jos koulu on</p>

	<p>ajankäyttöä, jos Söderkulla ei ole perheen muiden arkisten kulkureittien, kuten työmatkan varrella.</p> <p>Vaihtoehto kohtelee tasa-arvoisesti eri kyläkoulujen alueella asuvia perheitä oppilaaksiottoalueesta riippumatta.</p>	<p>lähellä kotia tai vanhemman työmatkan varrella.</p> <p>Osalle perheistä kyläkoulun esiopetukseen kuljettaminen voi kuitenkin olla haastavampaa kuin Söderkullan keskukseen, jos esimerkiksi pienemmät sisarukset ovat varhaiskasvatuksessa Söderkullan alueella.</p>
6. Organisaatio ja henkilöstövaikutukset		
Henkilöstö	<p style="text-align: center;"></p> <p>Esiopetusyksikössä on olemassa oleva, pysyvä henkilöstö. Ei lisähenkilöstön palkkauksen tarvetta, sillä lapsimäärät pysyvät samana tai vähenevät vrt. lukuvuoteen 2024–2025.</p> <p>Ratkaisu vähentää henkilöstön saatavuuteen liittyviä riskejä sekä henkilöstön äkillisten poissaolojen vaikutuksia laadukkaan esiopetuksen järjestämiseksi.</p>	<p style="text-align: center;"></p> <p>Henkilöstöä palkattava uuden esiopetusyksikön perustamiseksi arviolta yksi uusi hlö, henkilöstötarpeen vastaavasti pienentyessä Söderkulla förskolassa.</p> <p>Riskinä koulutetun henkilöstön saatavuus. Sipoon varhaiskasvatuksessa on vakava pula koulutetusta henkilöstöstä. Poissaolotilanteissa ruotsinkielisten sijaisten saatavuus on heikko.</p>
Organisaatio	<p style="text-align: center;"></p> <p>Nykyinen esiopetustoiminta Söderkulla förskolassa jatkuu, ei muutoksia.</p>	<p style="text-align: center;"></p> <p>Uuden esiopetusyksikön perustaminen kyläkoulun yhteyteen. Johtajan määrittely yksikölle, henkilöstön palkkaaminen tai siirtäminen ja</p>

		<p>esiopetukseen liittyvät hankinnat.</p> <p>Tiloihin liittyvät toimenpiteet ja kulut.</p> <p>Esiopetus Gumbossa edellyttää, että Gumbontalon jatkokäyttöä.</p> <p>Esiopetus Salparissa edellyttää, että Salparin koulutoiminta jatkuu. Koulutuksen toimiala ehdottaa koulupiirien muutosta ja Salparin koulun lakkauttamista.</p>
7. Ympäristövaikutukset		
Lähipalvelut	<p style="text-align: center;"></p> <p>Lähipalvelut kyläkoulujen alueella heikkenevät, kun esiopetus keskittyy Söderkulla skolaan.</p> <p>Söderkulla skolaan on matkaa kyläkouluilta noin 5–8 km. Oppilaskohtaiset matkat vaihtelevat asuinpaikan mukaan. Joukkoliikenne on osittain käytettävissä kouluaikoina.</p> <p>Autoilu Söderkullaan lisääntyy jonkin verran.</p>	<p style="text-align: center;"></p> <p>Esiopetus palvelee lähipalveluna yhden kyläkoulun oppilaaksiottoalueella.</p> <p>Muut kyläalueet jäävät tässäkin tapauksessa ilman lähipalvelua.</p> <p>Kuntalaiset kokevat esiopetuksen kyläkoulun yhteydessä tärkeänä osana lapsen koulupolkua sekä kylän elinvoimaa. Sipoon kuntastrategia painottaa kylien elinvoimaisena pitämistä.</p>
8. Taloudelliset vaikutukset	<p style="text-align: center;"></p> <p>Vuosittaiset kustannukset esimerkissä 34 lapselle 418 500 e / vuosi</p>	<p style="text-align: center;"></p> <p>Vuosittaiset kustannukset esimerkissä 34 lapselle Söderkullassa (26 lasta) ja kyläkoulussa (8 lasta) 480 000 e vuosi.</p>

		Lisäksi kertakustannuksena Gumbontaloon tarvitaan esioppilaita varten n. 40 000 euron wc-remontti sekä toiminnan aloitukseen kertakalustus ja toimintavälineitä n. 10 000 eurolla.
--	--	--

3. Lasten mielipiteiden kuuleminen

5-vuotiaita ruotsinkieliseen varhaiskasvatukseen osallistuvia lapsia on haastateltu siitä, mitä he pitävät tärkeänä päiväkodissa, mistä he eivät pidä ja millainen olisi heidän toiveidensa esiopetus. Lisäksi lapset valokuvasivat itselleen tärkeitä asioita päiväkodissa. Haastatteluihin osallistui 15 lasta. Haastattelut toteutettiin huoltajien luvalla päiväkodeissa ja haastattelijoina toimivat varhaiskasvatuksen työntekijät. Laajempi koonti lasten mielipiteistä on luettavissa esityksen liitteessä 2.

Lasten vastauksissa tärkeimmiksi tekijöiksi päiväkodissa ja tulevassa eskarissa nousivat selkeästi kaverit ja leikkiminen. Monipuoliset leikki- ja toimintavälineet olivat lapsille tärkeitä, mikä tuli esille sekä haastatteluissa että valokuvaustehtävissä. Ulkona leikkiminen ja metsän läheisyys mainittiin myös kuudessa vastauksessa.

Kaverisuhteissa esiin tulevat pulmat ja kiusaaminen olivat asia, josta lapset vähiten pitivät päiväkodissa. Lasten väliset ristiriitatilanteet ovat yleisiä varhaiskasvatuksessa, ja keskeistä varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen järjestämisessä onkin sosiaalisten ja emotionaalisten taitojen harjoittelu yhdessä aikuisen ja vertaisryhmän kanssa, sekä kiusaamisen ehkäisy toimintasuunnitelman mukaisesti.

Lapset ottivat kantaa myös sopivaan esiopetuksen lapsimäärään. Neljän vastaajan mielestä esiopetuksessa tulisi olla paljon lapsia tai yhtä monta kuin nykyisessä ryhmässä eli 19. Yksi vastaajista menisi mieluummin eskariin, jossa on vähän lapsia, ja toinen vastasi leikkivänsä mieluiten lasten kanssa, jotka hän tuntee. Kodin lähellä olevaa esiopetusta toivoi erityisesti kolme vastaajaa. Boxin kylä mainittiin kahdessa vastauksessa ja Gumbostrand yhdessä vastauksessa: ”I Gumbo, man får titta på båtar, man får krama och pussa varandra och leka i en lek bus.”

4. Kuntalaisten mielipiteiden kuuleminen

Kuntalaisille on järjestetty 1.10.2024 kuulemistilaisuus esiopetuksen järjestämisvaihtoehdoista sekä mahdollisuus ilmaista mielipiteensä tilaisuuden yhteydessä tai verkkolomakkeella 2.10.-7.10.2024. Yhteensä vastauksia saatiin 202

vastaajalta. Kuntalaisten mielipiteet ovat luettavissa myös laajempana koontina esityksen liitteessä 3.

Kyläkoulujen esiopetuksen puolesta kantaa otti 86 % vastaajista (174). Lisäksi 15 vastaajaa oli yleisesti sitä mieltä, että ruotsinkielisen esiopetuksen säilyttäminen kunnassa on todella tärkeää. Ruotsinkielisen esiopetuksen keskittämistä pelkästään Söderkulla skolan yhteyteen kannatti 5,4 % vastaajista (11). Muutamista vastauksista mielipide ei käynyt selkeästi esiin, tai vastauksissa otettiin kantaa muihin kysymyksiin kuten yksityisen Musiikkipäiväkotin Pocon esiopetukseen tai kielikylpyopetuksen järjestämiseen.

Kuntalaiset perustelivat esiopetuksen säilyttämistä kyläkouluilla erittäin monipuolisilla vastauksilla. Kyläkoulun esiopetuksessa keskeiseksi nousi pieni ryhmäkoko ja sen koetut positiiviset vaikutukset lapsen hyvinvointiin ja terveyteen. Pieni ryhmä koetaan rauhallisemmaksi, melua on vähemmän, ryhmäkoko ennaltaehkäisee tartuntatauteja ja ryhmässä on helpompi keskittyä. Miilin tilojen kuvattiin olevan levottomat, turvattomat ja meluisat, ja kuntalaiset olivat huolissaan erityisesti kiusaamisesta. Kyläkoulua kuvattiin lämminhenkiseksi ja yhteisölliseksi paikaksi, jossa ihmiset tuntevat toisensa ja lapset tulevat nähdyiksi ja kuulluiksi. Vastauksissa mainittiin myös kiireettömyys ja lapsien mahdollisuus olla lapsia pidempään rauhallisessa ympäristössä.

Lähellä tapahtuvan esiopetuksen hyvänä puolena nähtiin myös lasten mahdollisuus kulkea eskariin kävellen tai pyörällä tutussa lähiympäristössä. Kyläkoulujen ympäristö ja luonnonläheisyys koettiin terveelliseksi ja turvalliseksi. Pidemmän esiopetusmatkan kerrottiin lisäävän autoilua ja olevan siten huonoksi myös suorilta ympäristövaikutuksiltaan. Vastaajat pitivät tärkeänä, että lapsen koulupolku on eheä ja lapsi voisi osallistua esiopetukseen tulevassa koulussaan. Huoltajat halusivat erityisesti välttää ylimääräisen siirtymän, jossa lapsi siirtyy varhaiskasvatyüksiköstä vuodeksi uuteen esiopetusryhmään ja sitten taas uuteen kouluun.

Kyläkoulujen esiopetuksen kuvattiin olevan keskeinen osa kylän elinvoimaisena pitämistä. Useat vastaajat korostivat sitä, että mahdollisuus opetukseen kyläkoulussa on ollut heille syy muuttaa alueella ja on Sipoon vetovoimatekijä. Vastauksissa vedottiin myös Sipoon kuntastrategiaan, jonka yhtenä osana on kylien elinvoimaisuus. Kunnalta toivottiin taloudellista panostusta lasten ja nuorten hyvinvointiin ja investointeja myös kyläalueille. Esille tuotiin myös se, että lasten ja nuorten hyvinvointiin investointi säästää paljon ennaltaehkäisevästi vähentäessään myöhempää terveydenhuollon palvelujen tarvetta.

Söderkulla skolan keskittämisen puolesta kuntalaiset toivat esiin, että esiopetuksessa on lapsille enemmän kavereita ja esiopetuksen toiminta on laadukkaampaa. Kirjasto ja muut esiopetuksen käyttämät palvelut ovat lähellä. Vastaajat, jotka eivät ottaneet kantaa

kummankaan vaihtoehdon puolesta korostivat, että tärkeintä on, että kaikille lapsille on riittävästi esiopetuspaikkoja ja riittävästi aikuisia. Kuntalaiset huomauttivat myös, että eri esiopetusyksiköihin ja kouluihin tulijoita tulisi kartoittaa tarkemmin, esimerkiksi kyselyjä lähettämällä, ja vanhempia tulisi tiedottaa paremmin mahdollisuudesta valita lapsensa esiopetuspaikka eri vaihtoehdoista. Asukasillan ja kyselyn järjestämisestä kuntalaiset antoivat positiivista palautetta.

5. Yhteenveto ja johtopäätökset

Vaikutusten ennakoarvioinnin perusteella nähdään, että molemmissa esitetyistä vaihtoehdoista on lasten ja perheiden näkökulmasta sekä hyviä että huonoja puolia. Ei voida yksiselitteisesti todeta, että toinen vaihtoehdoista olisi lasten edun näkökulmasta parempi. Kuntalaisten mielipiteissä korostuu tarve pienemmille esiopetusryhmille sekä lapsen lähikoululla sijaitsevaan esiopetukseen. Kyläkoulujen ympäristö koetaan turvallisemmaksi ja terveellisemmäksi, ja lapselle muodostuvien sosiaalisten suhteiden pysyvyyttä ja yhteisöllisyyttä arvostetaan. Esiopetus kyläkoulujen yhteydessä nähdään kuntastrategian mukaisena kylien elinvoimaisuutta lisäävänä tekijänä.

Toiminnan järjestämisen näkökulmasta esiopetuksen järjestäminen kyläkoulujen yhteydessä pienelle lapsimäärälle on haastavaa osittain tilojen, mutta erityisesti henkilöstön saatavuuden, yksin työskentelyn ja laadukkaan pedagogisen toiminnan varmistamisen näkökulmista. Lasten koulupolun yhtenäisyyden ja lyhyemmän esiopetusmatkan näkökulmasta esiopetuksen järjestäminen kyläkouluilla olisi kuitenkin hyvä vaihtoehto.

Taloudellisesti kustannukset ovat vaihtoehdossa 2 kalliimmat noin 60 000 e / vuosi kuin vaihtoehdossa 1. Lisäksi kustannuksiin Gumbontalossa on laskettava kertakuluina remonttiin, kalustukseen ja toimintavälineisiin noin 50 000 euroa. Yhden esiopetusryhmän säilyttäminen kyläkoululla tuo kuitenkin huoltajille enemmän valinnan mahdollisuuksia lapsensa esiopetuspaikan suhteen ja varmistaa esiopetustilojen riittävyyden kaikille lapsille vähintään Söderkulla skolan rakennuksen valmistumiseen asti.

Kyläkoulujen oppilaaksiottoalueilla asuvien ruotsinkielisten lasten pieni lukumäärä vaikeuttaa esiopetustoiminnan pitkäjänteistä suunnittelua. Jatkossa tulisi selvittää uudelleen mahdollisuutta järjestää esiopetusta Boxby skolan yhteydessä, sillä Boxby skolan oppilasmäärät ovat kyläkoulujen oppilaaksiottoalueista kaikkein tasaisimmat. Vaikka esiopetus järjestetään varhaiskasvatuksen toimialalla, myös yhteistyö koulutuksen toimialan kanssa on keskeistä, sillä esiopetus nähdään tärkeänä osana lapsen koulupolkua.

6. Päätösesitys

Ehdotetaan, että ruotsinkielistä esiopetusta järjestetään Etelä-Sipoossa syksystä 2025 alkaen sekä Söderkulla förskolan että Gumbostrands skolan yhteydessä. Gumbostrandin oppilaaksiottoalueen ruotsinkieliset lapsimäärät ovat Salparia suuremmat, kiinteistö on kunnostettu ja koulun tulevaisuus näyttäytyy vakaana. Koska ruotsinkieliseen esiopetukseen hakeutuu vuosittain myös lapsia, joiden äidinkieli on muu kuin ruotsi, varmistetaan järjestelyllä riittävät opetustilat kaikille lapsille Söderkulla skolan rakennuksen valmistumiseen asti. Ratkaisu lisää huoltajien valinnanmahdollisuuksia lastensa esiopetuspaikan suhteen, sillä Gumbostrandin esiopetukseen voi hakeutua myös toisilta oppilaaksiottoalueilta. Esiopetustoiminta voidaan käynnistää, jos esiopetusryhmään hakee vähintään seitsemän lasta. Järjestelyä arvioidaan uudelleen tarvittaessa, jos tilanne esimerkiksi oppilasmäärien suhteen muuttuu.